

រាជធានីប៉ោក្តីសាធារណ

សកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ
ROYAL UNIVERSITY OF PHNOMPENH

កិច្ចការស្រាវជ្រាវ

ពិធីសារពេលកើត និងក្រោយពេលកើត

បង្រៀនដោយ អ្នកគ្រូ : **Nor Channy**

សមាជិកក្រុមទី ២

1. Moeurn Puthsitha
2. Khom Sreyleak
3. Kim Hokkry
4. Kung Savatvatany
5. Ly Chhunchhiv
6. Ly Sophanith
7. Ly Veasna
8. Men Chandara
9. Men Puthpanha

Rom: MN

Year: 2019 - 2020

I. សេចក្តីផ្តើម

ប្រជាជនខ្មែរនាសម័យបុរាណ តែងប្រកាន់នូវទំនៀមទម្លាប់ ជំនឿ បានយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន។ មិនតែប៉ុណ្ណោះស្ទើរគ្រប់សម័យកាលប្រវត្តិសាស្ត្រ ទោះជាមានឥទ្ធិពលបរទេសជ្រៀតជ្រែកចំពោះខ្មែរយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ខ្មែរនៅតែរក្សានូវទំនៀមទម្លាប់បានយ៉ាងល្អ។ ចំពោះទាក់ទិននឹងទំនៀមទម្លាប់មុនពេលកើត និងក្រោយពេលកើតនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ គេនៅតែមើលឃើញថា ប្រជាជនខ្មែរនៅតំបន់មួយចំនួននៅតែគោរពប្រតិបត្តិនូវប្រពៃណីនេះនៅឡើយ។

បើយោងតាមសៀវភៅអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ ដែលរៀបរៀងដោយ **គង់ សុខហេង** ឆ្នាំ២០១១ ក្នុងទំព័រ២៩១ ដល់២៩៤ ក៏បានបកស្រាយនូវទំនៀមទម្លាប់មុនពេលកើត និងក្រោយពេលកើតនៅក្នុងសង្គមខ្មែរផងដែរ។ ក្នុងសៀវភៅនោះបានបញ្ជាក់នូវទំនៀមទម្លាប់ខ្មែរមុនពេលកើតនាសម័យបុរាណថា ដើម្បីរក្សាគភ៌ឱ្យបានល្អប្រសើរ និងមានសុវត្ថិភាពផងនោះ ស្ត្រីជាម្តាយត្រូវមានត្រណមដូចជាមិនត្រូវបរិភោគអាហារមានរសជាតិហ៊ឺរ ដែលនាំឱ្យក្រហល់ក្រហាយដល់កូនក្នុងផ្ទៃ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ មិនត្រូវស្លៀកពាក់តឹងពេកនាំឱ្យចង្អៀតដល់កូនក្នុងផ្ទៃ ហើយមិនត្រូវឈោងយករបស់ដែលខ្ពស់ផុតពីដៃ និងមិនត្រូវបរិភោគបបរនាំឱ្យកូនកើតមកមិនស្អាត។

ម្យ៉ាងទៀត បើមានសូរ្យគ្រាស ឬចន្ទគ្រាស ត្រូវយកកំបោរមកលាបលើផ្ទៃដើម្បីជួយសង្កត់ទារកនៅក្នុងផ្ទៃកុំឱ្យមានការភ្ញាក់ផ្អើលនឹងមហិទ្ធិរាហូ តែបើមិនបានធ្វើបែបនេះទេ គេជឿថាកូននោះកើតមកទៅជាល្វីល្វើ មិនគ្រប់ដប់ អ្នកខ្លះគេហៅថា

កូនគ្រាសកន្លង។ ក្រៅពីនេះ គេក៏មានត្រណមមិនឱ្យដេកថ្ងៃ ងូតទឹកពេលយប់ ដែល នាំឱ្យទារកថ្លោសពិបាកនឹងកើត។ លើសពីនេះ មិនត្រូវអង្គុយមាត់ជណ្តើរ ឬមាត់ទ្វារ ទេ ព្រោះខ្លាចកូនកើតមកមិនរួច។ ម្យ៉ាងទៀត មិនត្រូវដេកដំអក់ តែត្រូវហែសរហួន ក្រោកមុនប្តី ទើបឱ្យកូនកើតមកស្រួល និងត្រូវរកថ្នាំជំនួយសម្រាប់ស្មារហូប ដើម្បីឱ្យ សម្រាលកូនបានរហ័ស។

II. មូលពេលកើត

នៅពេលជិតកើតត្រូវរកប្រដាប់ប្រដារផ្សេងៗសម្រាប់ឆ្លងទន្លេ និងក្រោយឆ្លង ទន្លេដូចជាឧស ធ្យូង ថ្នាំសង្កូវ ស្រូវ ពន្លៃ ទៀន ធ្នូប ក្រមួនសុទ្ធជាដើម ដើម្បីរៀបពិធី ផ្សេងៗ។

នៅពេលឈឺពោះភ្លាម ប្តី ឬឪពុកម្តាយ ឬក៏សាច់ញាតិ ត្រូវតែទៅហៅឆ្នប ឱ្យមកជួយសម្រាល។ នៅតំបន់ខ្លះនៅពេលឈឺពោះ គេរៀបចំពិធីបន់ស្រន់ដល់វត្តស ក្តិសិទ្ធ ឬអ្នកតា ដើម្បីឱ្យសម្រាលបានស្រួល និងមានសុវត្ថិភាពផងដែរ។

III. ក្រោយពេលកើត

ក្រោយពេលកើត ឬឆ្លងទន្លេរួចរាល់ហើយ ភាគច្រើនគេនិយមអាំងភ្លើងចំនួន ៣ថ្ងៃ ទៅ៧ថ្ងៃ បើសិនកូនដំបូង។ អាចារ្យសូត្រមន្តអាគមព័ទ្ធសីមា ឬគូសខ្វែងជើង ក្អែកលើសរសរដោយកំបោរ ឬបិទខ្វែងដោយក្រមួនសុទ្ធ។ ជួនកាលគេយកកន្ត្រៃ ឬ កាំបិតការទៅដាក់លើក្បាលដំណេកកូនខ្លីថែមទៀត ហើយនៅពេលអាំងភ្លើង គេ តមមិនឱ្យក្រោកពីដំណេកនិយាយឆ្លើយឆ្លងជាមួយភ្ញៀវដែលមកសួរសុខទុក្ខទេ

លើកលែងតែអ្នកថែភ្លើង គឺអាចទាក់ទង ឬនិយាយបាន ប៉ុន្តែបើនៅថ្ងៃទម្លាក់ចង្ក្រាន ទើបឈប់តម។

IV. ពិធីក្រោយពេលកើត

ខណៈពេលនោះ គេក៏មានរៀបចំពិធីមួយចំនួនផងដែរមានដូចជា ពិធីទម្លាក់ចង្ក្រាន ពិធីនេះធ្វើឡើង ដើម្បីឧទ្ទិសដល់ព្រះធរណី និងមេបាឱ្យជួយថែរក្សាទារកដែលទើបកើតមក។

- ❖ **ពិធីជូនរង្វាន់ និងសុំខមាទោសចំពោះឆ្មបៈ** គេធ្វើឡើងដើម្បីដឹងគុណដល់ឆ្មប ដែលនឿយហត់ និងលំបាកពីការបង្កើតទារក។ បន្ទាប់មកឪពុកត្រូវយកសុកទៅកប់ ឬដុត ឬក៏ដាក់លើប្រគាបឈើ ថែមទាំងមានការជ្រើសទិសទៀតផង។
- ❖ **ពិធីបើកភ្នែកៈ** ជាពិធីមួយដែលប្រសិទ្ធិទារកនៅចំកណ្តាលផ្ទះ ហើយនៅចុងជើងទារកមានស្រូវ ៣ន្លែ ម្ហូប សម្លៀកបំពាក់ និងគ្រឿងអលង្ការជាដើម។ ក្រៅពីនេះឆ្មប ចាប់ផ្តើមអុជទានឆ្មប អញ្ជើញម្ចាស់ទឹកដី ដើម្បីសុំសេចក្តីសុខ សិរីសួស្តី ជ័យមង្គល ដល់ទារក។ បន្ទាប់មកឆ្មប យកទឹកខ្មៅចិនលាយទឹកដោះម្កាយ ឬស្រាទៅលាបចិញ្ចឹមទារក ដើម្បីជានិមិត្តរូបនៃការបើកភ្នែកទារក។
- ❖ **ពិធីកាត់សក់ព្រៃៈ** គឺគេកាត់សក់ត្រង់បង្ហើយបន្តិចយកទៅដាក់ក្នុងកន្លែងមួយ ដែលមានបន្ថែមនូវប្លូបចំណី ហើយច្រូចស្រាបន្តិចរួចយកកន្លែងនោះចេញទៅក្រៅសម្រាប់តង្វាយដល់ធរណី។

❖ ពិធីហៅព្រលឹង ឬពិធីជញ្ជាត់ព្រលឹង: តាមជំនឿគេជឿថាមាន ព្រលឹង១៩។ នៅពេលដេកលក់ព្រលឹងចេញពីខ្លួនប្រាណ ហើយ ហោះផ្សងព្រេងគ្រប់ទិសទី។ បើព្រលឹងទៅបាត់យូរពេក ម្ចាស់ព្រលឹង នឹងធ្លាក់ខ្លួនឈឺ ដូច្នេះទើបគេនិយមធ្វើពិធីព្រលឹងនេះ។ ចំពោះទារក គេប្រារព្ធពិធីជញ្ជាត់ដោយយកចិញ្ចៀនមាសមួយវង់ដោតអំបោះនៅ ហើយប្លង់ស្ទង់អន្លង់ព្រលឹងទាំង១៩ ឱ្យចូលមកថែរក្សាទារកនោះ។ បន្ទាប់មកគេយកចិញ្ចៀនដែលជាតំណាងព្រលឹងទាំង១៩ ទៅចងដៃ ម្ខាងរបស់ទារក ដៃម្ខាងទៀតគេចងអំបោះនៅ ហើយនៅចុងបញ្ចប់ គេធ្វើពិធីបង្វិលពពិល (ចំពោះតំបន់ខ្លះប៉ុណ្ណោះ) រួចគេយកពន្លៃទៅ បុកឱ្យម៉ត់ទៅបិតលើបង្ហើយទារក។ ពន្លៃត្រូវផ្លាស់រៀងរាល់ថ្ងៃរហូត ទៅ៨ខែ។ នៅចុងក្រោយនៃពិធីនេះ គេអុជធូបលើដង្វាយផ្សេងៗ ដើម្បីឱ្យដូនតាទទួលយក ហើយប្រសិទ្ធពរជ័យដល់ទារកផង។ លើស ពីនេះ ឪពុកម្តាយ បងប្អូន ញាតិមិត្ត បានចង់ដៃដល់ទារកម្តងម្នាក់ៗ ទៅតាមធនធានដែលខ្លួនមាន។

v. សេចក្តីបញ្ចប់

បច្ចុប្បន្ននេះ ពិធីទាំងអម្បាលម៉ាន់ខាងលើនោះ ស្ទើរតែប្រជាជនខ្មែរបាន បោះបង់ចោលទាំងស្រុង ហើយស្ទើរតែផុតរលត់អស់ទៅហើយ ប៉ុន្តែក៏នៅសេស សល់នៅតាមជនបទដាច់ស្រយាលមួយចំនួនផងដែរ។